

Vörös István

Hogyan csontozzuk ki egy szöveget?

Csak erős idegzetűeknek!

Goszpodinov, a bolgár költő úgy csinálja,
 hogy egyszerűen szétszedi a mássalhangzókat
 és a magánhangzókat, két külön szöveget
 nyerve ezáltal, mint aki szétválasztja a tojás sárgáját
 a fehérjétől. De melyik itt a csont,
 és melyik a hús? Ez inkább a szavak
 kicsontozása. Bár a szavak, úgy látszik,
 puhatestűek. Vagyis sejtek csak.
 És ahogy a testünk parányi, vízzel
 teli zacskókból épül föl,
 a szöveg is így áll össze.
 A csont a zacskók közé szórt
 mész. Hegyek morzsaléka
 belül, a lélekben. Eredményes
 kicsontozás lehetne, ha mondjuk
 az állítmányokat távolítanánk el:

Goszpodinov, a bolgár költő úgy,
 hogy egyszerűen a mássalhangzókat
 és a magánhangzókat, két külön szöveget
 ezáltal, mint aki a tojás sárgáját
 a fehérjétől. De itt a csont,
 és a hús? Ez inkább a szavak.
 Bár a szavak, úgy látszik.
 Vagyis csak. És ahogy a testünk
 parányi, vízzel teli zacskókból,
 a szöveg is így.
 A csont a zacskók közé szórt.
 Hegyek belül, a lélekben. Eredményes,
 ha mondjuk az állítmányokat.

Ha elrontottam valahol,
 úgy is jó, csontozás közben is marad
 néha pár szilánk, és repül
 a szalámipépbe néha hús is.

Csak gyenge idegzetűeknek!

A szöveg és a szívátültetés

Csak erős idegzetűeknek! –
írtam az előbb a szöveg
kicsontozásáról szólva.
De kit zaklat föl egy kicsontozott
szöveg? Ha kivesézed vagy kibelezed,
az torkolhat izgatott vitába.
A kivesézett szöveg magához tér,
erőre kap. A kibelezett szöveg
föllázad, csak azért is az életet
akarja, és az élet a képébe lehel.
A belei előtte az íróasztalon,
a nyomdában levágott papírszéleket
bámulja. A szöveg nem is létezik.
A szöveg belei a végtelenbe
tekerednek és takarodnak,
nem tízméteresek, átfogják
gazdájukat, a világot, köré
csavarodnak, mint egy végtelen
anakonda a végesben,
elszabadult sorok, kihagyott sorok,
átjavított sorok, unalmas sorok,
mind, ami kikívánkozott onnan,
ahová olyan nehéz
bekerülni. Mert bekerülhetsz
a parlamentbe, egy akadémiára,
bármilyen pártba vagy akár
egy titkos összeesküvésbe,
de a szövegbe sosem. Ha a nevedet
beleírják is, te nem vagy ott,
nem vagy, nem vagy, nagyon
nem vagy, a saját szöveged is
kivet magából, mint öntudatos
test az új szívet.